

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

RADA

Záver Rady o globálnom rozmere európskeho vysokoškolského vzdelávania

(2014/C 28/03)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

KEĎŽE:

1. V Bolonskej deklarácii z 19. júna 1999 sa zaviedol medzivládny proces zameraný na vytvorenie európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania (EHEA), ktorý Európska únia aktívne podporuje, a ministri zodpovední za vysokoškolské vzdelávanie v zúčastnených krajinách, ktorí sa zišli v apríli 2012 v Bukurešti, ako integrálnu súčasť svojho úsilia o podporu internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania prijali na pomoc vytváraniu EHEA *stratégiu Mobilitou k lepšiemu učeniu sa 2020* ⁽¹⁾.
2. V smernici Rady 2004/114/ES ⁽²⁾ z 13. decembra 2004 o podmienkach prijatia štátnych príslušníkov tretích krajín na účely štúdií, výmen žiakov, neplateného odborného vzdelávania alebo dobrovoľnej služby sa uznáva, že jedným z cieľov činnosti Spoločenstva v oblasti vzdelávania je podpora jednotnej Európy ako svetového centra excelentnosti pre štúdium a odbornú prípravu.
3. Podobný cieľ sa sleduje aj v smernici Rady 2005/71/ES ⁽³⁾ z 12. októbra 2005 o osobitnom postupe prijímania štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vedeckého výskumu, a to zatriktívniť Spoločenstvo pre výskumných pracovníkov z celého sveta a povýšiť postavenie EÚ ako medzinárodného strediska pre výskum.
4. V medzinárodnej stratégii, ktorú ministri krajín bolonského procesu prijali na svojom zasadnutí v máji 2007 v Londýne ⁽⁴⁾, sa zdôrazňuje nevyhnutnosť toho, aby bol európsky priestor vysokoškolského vzdelávania otvorený a atraktívny pre ostatné časti sveta a aby sa posilňovala spolupráca v oblasti vysokoškolského vzdelávania a politický dialóg s krajinami mimo Európy.
5. V záveroch Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní av odbornej príprave sa zdôraznilo, že je dôležité podporovať úsilie členských štátov o modernizáciu vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom úzkej synergie s bolonským procesom, najmä pokiaľ ide o nástroje na zabezpečenie kvality, uznávania, mobility a transparentnosti.
6. V stratégii na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu Európa 2020, prijatej v júni 2010 ⁽⁵⁾, sa stanovuje konkrétny cieľ zvýšiť úroveň vzdelania, a predovšetkým zvýšiť podiel mladých ľudí, ktorí ukončili terciárne alebo rovnocenné vzdelanie, aspoň na 40 % do roku 2020.
7. V záveroch Rady z 11. mája 2010 o internacionalizácii vysokoškolského vzdelávania ⁽⁶⁾ sa zdôrazňuje, že medzinárodné programy spolupráce a politické dialógy s tretími krajinami v oblasti vysokoškolského vzdelávania umožňujú nielen voľnejší pohyb vedomostí, ale prispievajú i k zvyšovaniu kvality a medzinárodnej reputácie európskeho vysokoškolského vzdelávania, k podnecovaniu výskumu a inovácie, k podpore mobility a medzikultúrneho dialógu, ako aj medzinárodného rozvoja v súlade s cieľmi vonkajšej politiky EÚ.
8. V záveroch Rady z 28. – 29. novembra 2011 o referenčnej hodnote pre vzdelávaciu mobilitu ⁽⁷⁾ sa uvádza referenčná hodnota, podľa ktorej by do roku 2020 malo v EÚ v priemere aspoň 20 % absolventov vysokoškolského vzdelávania absolvovať v zahraničí obdobie štúdiá alebo odbornej prípravy súvisiace s vysokoškolským vzdelávaním (vrátane pracovných stáží).
9. V záveroch Rady z 28. – 29. novembra 2011 o modernizácii vysokoškolského vzdelávania sa uvádza zámer Komisie vypracovať medzinárodnú stratégiu EÚ pre vysokoškolské vzdelávanie v záujme zvýšenia medzinárodného vplyvu

⁽¹⁾ Bukureštské komuniké, 27. apríl 2012, s. 3.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 375, 23.12.2004, s. 12.⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 289, 3.11.2005, s. 15.⁽⁴⁾ Európsky priestor vysokoškolského vzdelávania v globálnom obraze.⁽⁵⁾ EUCO 13/10.⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 135, 26.5.2010, s. 12.⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 372, 20.12.2011, s. 31.

a zviditeľnenia a nadviazania kontaktov s partnermi s cieľom posilniť vzťahy a prispieť k budovaniu kapacít v sektore vysokoškolského vzdelávania.

A VZHLADOM NA:

konferenciu predsedníctva *Európske vysokoškolské vzdelávanie vo svete*, ktorá sa konala 5. – 6. septembra 2013 vo Vilniuse a na ktorej sa zdôraznilo, že pre členské štáty a inštitúcie vysokoškolského vzdelávania je potrebné, aby sa vypracovali komplexné stratégie internacionalizácie, ktorými sa:

- zvýši kvalita a konkurencieschopnosť európskeho vysokoškolského vzdelávania,
- prekročí rámec mobility a vo väčšej miere sa zohľadní globálny rozmer pri vypracúvaní a tvorbe obsahu učebných plánov a vyučovacích a učebných postupov (čo sa často nazýva „internationalizácia doma“),
- zahrnie rôznorodejšia škála a väčší počet študentov prostredníctvom kombinácie nových digitálnych zdrojov s tradičnejšími formami výučby a učenia sa, pričom sa zároveň zabezpečí vysoká kvalita,
- posilní rozvoj spolupráce prostredníctvom strategických partnerstiev a budovania kapacít,

BERIE SO ZÁUJMOM NA VEDOMIE:

- oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom *Európske vysokoškolské vzdelávanie vo svete* ⁽¹⁾ a
- oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom *Otváranie systémov vzdelávania: nové technológie a otvorené vzdelávacie zdroje ako prostriedky inovačného vyučovania a vzdelávania pre všetkých* ⁽²⁾.

UZNÁVA, ŽE:

1. vysokoškolské vzdelávanie má zohrávať kľúčovú úlohu pri výchove angažovaných, sformovaných a aktívnych občanov a je silným stimulom inteligentných, udržateľných a inkluzívnych spoločností, blahobytu jednotlivca a ekonomického rastu. K tomuto vývoju môžu ďalej prispieť medzinárodná mobilita jednotlivcov a začlenenie globálnej perspektívy do programov vysokoškolského vzdelávania.
2. Sila európskych systémov vysokoškolského vzdelávania spočíva v poskytovaní vysokokvalitného vzdelania a výskumu, v rozmanitosti ich inštitúcií a v podpore spolupráce v oblastiach, pre ktoré znamená pridanú hodnotu, ako sú napr. programy spoločných a dvojitych diplomov, doktorandské školy a štúdiá a medzinárodné partnerstvá.
3. V súčasnej ekonomickej situácii má vysokoškolské vzdelávanie, ako aj terciárne odborné vzdelávanie a príprava zohrávať

rozhodujúcu úlohu pri posilňovaní kapacity Európy v oblasti výskumu a inovácie, ako aj pri poskytovaní vysokoškolských ľudských zdrojov Európe, ktoré potrebuje na to, aby zaistila zamestnanosť, hospodársky rast a prosperitu.

4. Kompetencie absolventov vysokých škôl nie vždy zodpovedajú vyvíjajúcim sa potrebám trhu práce a spoločnosti a zamestnávateľia vo verejnej aj súkromnej sfére poukazujú na to, že zručnosti a kompetencie nezodpovedajú potrebám a že existujú problémy pri hľadaní vhodných uchádzačov, ktorí by vyhoveli potrebám znalostnej ekonomiky.
5. V nasledujúcich desaťročiach bude mať s najväčšou pravdepodobnosťou významný vplyv starnutie obyvateľstva v EÚ, keďže neustále nízka miera pôrodnosti má za následok riziko, že sa zhorší problém nedostatku vhodných zručností absolventov vysokých škôl pre európskych zamestnávateľov.
6. Inštitúcie vysokoškolského vzdelávania majú ako zdroje znalostí a inovácie aj spoločenskú zodpovednosť prispievať k vývoju ľudstva a spoločnému blahu, a to vo vnútroštátnom kontexte, ako aj v širšom svete.

NAZDÁVA SA, ŽE:

1. aktívna účasť medzinárodného personálu, výskumných pracovníkov a študentov v európskych inštitúciách vysokoškolského vzdelávania, poskytovanie finančnej a organizačnej podpory medzinárodnej mobility študentov aj personálu a zvýšené úsilie o internacionalizáciu učebných plánov môžu študentom pomôcť získať kompetencie, ktoré sú relevantné z hľadiska globálneho trhu práce.
2. Členské štáty a európske inštitúcie vysokoškolského vzdelávania dosiahli – s podporou EÚ – významný pokrok pri vývoji mechanizmov cezhraničného zabezpečenia kvality a uznávania kvalifikácií v rámci bolonského procesu prostredníctvom sietí, akými sú napr. ENIC/NARIC, ako aj prostredníctvom akcií, ako sú napr. *programy Erasmus Mundus a Tempus*.
3. Globálny rozvoj otvorených zdrojov vzdelávania, otvoreného učebného softvéru a hromadných otvorených internetových kurzov znamená medzinárodný vývoj, ktorý môže mať významný vplyv na systémy vysokoškolského vzdelávania a vytvorí príležitosti pre inovačné formy globálnej cezhraničnej spolupráce.

NA ZÁKLADE TOHO VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY PODĽA POTREBY SPOLUPRACOVALI S INŠTITÚCIAMI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA A NÁLEŽITE PRITOM ZOHLADŇOVALI ICH AUTONOMNOSŤ S CIEĽOM:

1. v spolupráci s relevantnými zainteresovanými stranami zaviesť komplexné strategické prístupy k internacionalizácii, ktoré sa týkajú troch hlavných oblastí:

- a) mobility študentov a personálu;

⁽¹⁾ 12453/13.

⁽²⁾ 14116/13 + ADD 1.

- b) internacionalizácie učebných plánov a digitálneho učenia sa;
- c) strategickej spolupráce, partnerstiev a budovania kapacít;
2. podporovať medzinárodnú obojsmernú mobilitu študentov, pokiaľ ide o diplomy aj kredity, a tiež poskytnúť príležitosti pre mobilitu personálu medzi Európou a tretími krajinami, a to aj prostredníctvom:
- zaistenia toho, že stratégie internacionalizácie budú klásť veľký dôraz na mobilitu študentov, výskumných pracovníkov a personálu, pričom ich oporou bude rámec kvality, ktorý môže zahŕňať aj usmernenia a poradenské služby;
 - zavedenia systémov obojstrannej mobility, ktoré sú spoločným záujmom s tretími krajinami a ktoré sa zameriavajú na primeranú rovnováhu medzi fyzickou a virtuálnou mobilitou, ako aj medzi mobilitou aktívnou a pasívnou, ktorá zahŕňa širokú škálu subjektov a podľa potreby sa zameria na oblasti s nedostatkom zručností;
 - podpory uznávania kreditov, diplomov, kvalifikácií a kompetencií získaných v zahraničí študentami, výskumnými pracovníkmi a personálom, ktorí sa zúčastnili medzinárodnej mobility, v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou;
 - zvýšenia pozornosti venovanej výsledkom učenia sa, ako aj súladu s európskymi nástrojmi transparentnosti, ako sú napr. Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov, dodatok k diplomu a európsky kvalifikačný rámec, a tiež súladu s mechanizmami zabezpečenia kvality a
 - urýchlenia pokroku, pokiaľ ide o navrhované prepracovanie smerníc o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely výskumu a štúdiá;
3. podporovať internacionalizáciu doma a digitálne učenie sa s cieľom zabezpečiť, aby veľká väčšina európskych študentov, ktorí sa nezúčastňujú na akciách fyzickej mobility, mala tiež možnosť rozvoja medzinárodných zručností, a to aj prostredníctvom:
- zabezpečenia poskytnutia vysokokvalitných zariadení a služieb študentom v terciárnom vzdelávaní, ktoré zodpovedajú potrebám študentov;
 - efektívneho využívania medzinárodných skúseností a kompetencií personálu inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a prostredníctvom podpory tohto personálu, aby prispieval k rozvoju medzinárodne zameraných učebných plánov vysokej kvality v prospech študujúcich bez ohľadu na to, či sa zúčastňujú na mobilite;
 - poskytnutia širších príležitostí študentom, výskumným pracovníkom a personálu, aby mohli rozvíjať svoje jazykové kompetencie, a to predovšetkým formou výučby jazyka hostiteľskej krajiny tých, ktorí navštevujú kurzy, ktoré nie sú v ich materinskom jazyku, s cieľom využiť v maximálnej miere prínosy európskej jazykovej rozmanitosti a dosiahnuť sociálnu integráciu študentov, výskumných pracovníkov a personálu v ich hostiteľskej krajine;
- iv) ponúknutia rozšírených príležitostí na medzinárodné učenie sa online formou spolupráce a preskúmaním využívania informačných a komunikačných technológií a otvorených zdrojov vzdelávania ako nových spôsobov výučby s cieľom rozšíriť prístup, internacionalizovať učebné plány a vytvoriť podmienky pre nové formy partnerstiev;
4. podporiť vytváranie partnerstiev v Európe aj mimo nej s cieľom posilniť inštitucionálne kapacity vo vzdelávaní, výskume a inovácii, a to aj prostredníctvom:
- poskytnutia učebných plánov, ktorými sa stimuluje podnikateľstvo a inovácia a podporuje rozvoj prenosných zručností, a vytváraním príležitostí medzinárodnej odbornej prípravy formou úzkej spolupráce so zamestnávateľmi v EÚ aj mimo nej;
 - presadzovania zamerania na osobitné silné stránky a priority každej inštitúcie vysokoškolského vzdelávania ako prostriedku na zabezpečenie účinného a efektívneho využitia verejných investícií;
 - riešenia zostávajúcich prekážok, ktoré bránia rozvoju a vykonávaniu programov spoločných, dvojitých a viacnásobných diplomov a zlepšeniu podmienok pre zabezpečenie kvality a cezhraničné uznávanie;
 - podpory súdržnosti, pokiaľ ide o stratégie členských štátov v oblasti internacionalizácie a politiky EÚ v oblasti rozvojovej spolupráce, pri súčasnom zohľadnení zásad spravodlivosti a zodpovednosti partnerskej krajiny, ako aj potrieb inštitúcií vysokoškolského vzdelávania;
 - zohľadňovania skúseností študentov, výskumných pracovníkov a personálu z tretích krajín ako vyslancov spolupráce s inštitúciami vysokoškolského vzdelávania v týchto krajinách;
 - nabádania inštitúcií vysokoškolského vzdelávania k rozvoju vlastných komplexných stratégií internacionalizácie – uznávajúc pritom jej prierezovú povahu – ktorá sa dotýka všetkých oblastí univerzitného života vrátane výskumu, výučby, riadenia, správy a služieb, a podporou ich úsilia.

VÍTA ZÁMER KOMISIE:

- podporiť úsilie členských štátov a inštitúcií vysokoškolského vzdelávania pri uplatňovaní komplexných strategických prístupov k internacionalizácii a využívaniu príležitostí medzinárodnej spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdelávania v rámci programov *Erasmus+* a *Horizont 2020*, a to aj prostredníctvom:
 - poskytnutia vyššej finančnej podpory na mobilitu študentov a personálu do tretích krajín a z tretích krajín prostredníctvom programu *Erasmus+* a prostredníctvom akcií Marie Skłodowska-Curie v rámci programu *Horizont 2020* pre mobilitu výskumných pracovníkov z tretích krajín a do tretích krajín;

- ii) podpory medzinárodných konzorcií inštitúcií vysokoškolského vzdelávania pri vývoji spoločných magisterských a doktorandských diplomov prostredníctvom programu *Erasmus+*, resp. akcií Marie Skłodowska-Curie, a poskytnutia príležitostí študentom a doktorandom využiť štipendiá a granty na vysokej úrovni;
 - iii) podpory strategických partnerstiev spolupráce a inovácie v oblasti vysokoškolského vzdelávania vrátane partnerstiev zameraných na budovanie kapacít medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania v EÚ a v tretích krajinách;
2. v spolupráci s členskými štátmi vyvíjať úsilie o zvýšenie príťažlivosti a propagovať rozmanitosť európskeho vysokoškolského vzdelávania na celom svete, a to aj prostredníctvom:
- i) zvyšovania kvality a transparentnosti, podpory cezhraničných mechanizmov zabezpečenia kvality a podpory porovnateľnosti kvalifikácií, kreditov a systémov uznávania prostredníctvom medzinárodnej spolupráce a dialógu;
 - ii) zvyšovania kvality mobility akademických pracovníkov na základe posilnenej charty programu Erasmus pre vysokoškolské vzdelávanie, a to aj prostredníctvom usmernení pre inštitúcie vysokoškolského vzdelávania o samohodnotení a monitorovaní;
 - iii) podpory, a to podľa potreby a rešpektujúc autonómnosť inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, pri vykonávaní nového viacrozmerného a medzinárodného nástroja transparentnosti *U-Multirank*, ktorý sa zameriava na posilnenie porovnateľnosti medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania;
3. podporiť spoluprácu na úrovni vysokoškolského vzdelávania v oblasti inovácie a vývoja medzi EÚ a jej globálnymi partnermi, a to aj prostredníctvom:
- i) vstupu do dvojstranných a viacstranných politických dialógov s kľúčovými medzinárodnými partnermi v súlade s vonkajšou politikou EÚ;
 - ii) podpory Európskeho inovačného a technologického inštitútu a jeho znalostných a inovačných spoločenstiev ako vstupnej brány pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti inovácie, výskumu a vysokoškolského vzdelávania s cieľom riešiť spoločenské výzvy;
 - iii) podpory a zlepšovania tvorby politiky založenej na dôkazoch v oblasti medzinárodného vzdelávania prostredníctvom výskumu, zberu a analýzy štatistických údajov a dialógu s expertmi.